

Ljeta Nr.142153011
104AA-490-13/32

SPRIEDUMS

Rīgā

2013.gada 21.maijā

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģija šādā sastāvā:

tiesnesis J.Stukāns,
tiesneses I.Amoliņa un I.Logina,

rakstveida procesā Rīgā, Abrenes ielā 3, izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu sakarā ar A M apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2013.gada 8.februāra spriedumu.

Aprakstošā daļa

2010.gada 17.novembrī Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes Patruļpolicijas pārvaldes Ceļu policijas bataljona jaunākais inspektors sastādītajā administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.PA823117 (*turpmāk – Protokols*), kurā konstatēja, ka A M 2010.gada 17.novembrī plkst.15.10 Rīgā vadīja transportlīdzekli SAAB 93 ar valsts reģistrācijas numura zīmi , pa Brīvības gatvi virzienā no Jaunciema gatves uz Juglas ielas pusi, atrodoties alkohola ietekmē. Minimālā alkohola koncentrācija 0,8372 promiles konstatēta izelpas gaisā ar alkometru „AlcoQuant 6020” Nr.A113122, kas atbilst alkohola koncentrācijai asinīs. Saskaņā ar Ceļu satiksmes likuma 30.panta pirmo daļu tika piemērots aizliegums izmantot transportlīdzekļa vadītāja apliecību. Protokolu A.M parakstīt atteicies.

Ar 2010.gada 23.novembra Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes Satiksmes administratīvo pārkāpumu izskatīšanas biroja Administratīvās nodaļas galvenā inspektora lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā Nr.050/PA823117 (*turpmāk – Sākotnējais lēmums*) A.M , pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (*turpmāk - LAPK*) 149.¹⁵panta otro daļu, piemērots naudas sods Ls 300 apmērā un atņemtas visu kategoriju transportlīdzekļu vadīšanas tiesības uz 12 mēnešiem.

Izskatot A.M sūdzību, ar Valsts policijas Kārtības policijas pārvaldes 2011.gada 31.janvāra lēmumu Nr.479 (*turpmāk – Lēmums*) Sākotnējais lēmums atstāts negrozīts.

Nepiekritot Lēmumam A.M (*turpmāk – sūdzības iesniedzējs*) vērsās ar sūdzību tiesā.

Ar Administratīvās rajona tiesas 2013.gada 8.februāra spriedumu Lēmums atstāts negrozīts, bet A M sūdzība noraidīta.

Pirmās instances tiesa norādījusi, ka, lai personu sauktu pie administratīvās atbildības ir jākonstatē administratīvā pārkāpuma sastāvs.

Pirmās instances tiesa konstatējusi, ka lietā nav strīda par to, ka sūdzības iesniedzējs 2010.gada 17.novembrī bija lietojis alkoholu un to, ka plkst.15.10 Rīgā vadīja transportlīdzekli pa Brīvības gatvi virzienā no Jaunciema gatves uz Juglas ielas pusi.

Lietā ir strīds par to, vai sūdzības iesniedzējs ir pamatoti saukts pie administratīvās atbildības saskaņā ar LAPK 149.¹⁵panta otro daļu.

Ceļu satiksmes noteikumu (*turpmāk – CSN*) 39.1.2.punkts (šeit un turpmāk materiālās tiesību normas redakcijā uz administratīvā pārkāpuma izdarīšanas brīdi) noteic, ka transportlīdzekļa vadītājam aizliegts vadīt transportlīdzekli, ja alkohola koncentrācija asinīs

pārsniedz 0,5 promiles – transportlīdzekļu vadītājiem, kuriem mehānisko transportlīdzekļu vadīšanas stāzs ir lielāks par diviem gadiem, kā arī mopēdu un velosipēdu vadītājiem.

Saskaņā ar LAPK 149.¹⁵ panta otro daļu par transportlīdzekļa vadīšanu (..), ja izelpotā gaisa vai asins pārbaudē konstatēta alkohola koncentrācija asinīs pārsniedz 0,5 promiles, bet nepārsniedz 1,0 promili, - (..) transportlīdzekļa vadītājam uzliek naudas sodu no trīssimt līdz četrsimt piecdesmit latiem un atņem transportlīdzekļu vadīšanas tiesības uz vienu gadu.

Pirmās instances tiesa norādījusi, ka, lai personu sauktu pie administratīvās atbildības saskaņā ar šo tiesību normu, nepieciešams konstatēt, ka persona vadīja transportlīdzekli, ja izelpotā gaisa vai asins pārbaudē konstatēta alkohola koncentrācija asinīs pārsniedz 0,5 promiles, bet nepārsniedz 1,0 promili.

Kā konstatējams no lietas materiāliem, policijas darbinieks alkohola koncentrācijas pārbaudei sūdzības iesniedzēja izelpotajā gaisā ir izmantojis verificētu mērīriči, intervāls starp pirmo un otro pārbaudi ir bijis 17 minūtes, sūdzības iesniedzējs ir devis piekrišanu pārbaudei un parakstījis pārbaudes rezultātus, tādējādi piekrītot pārbaudes rezultātiem. Policijas darbinieks ir aizpildījis un parakstījis transportlīdzekļa vadītāja pārbaudes protokolu, kam pievienojis alkometra izdrukas, kas apliecina protokolā norādītos mērījumus.

Līdz ar to pirmās instances tiesa atzinusi, ka alkohola pārbaude izelpotajā gaisā ir veikta atbilstoši Ministru kabineta 2005.gada 11.janvāra noteikumu Nr.15 „Kārtība, kādā nosakāma alkohola koncentrācija asinīs un izelpotajā gaisā un konstatējams narkotisko vai citu apreibinošo vielu iespaids” (*turpmāk - noteikumu Nr.15*) prasībām un ar verificētu alkometru. Tādējādi pirmās instances tiesa atzinusi, ka ar lietā esošajiem pierādījumiem - alkometra izdrukās, transportlīdzekļa vadītāja pārbaudes protokolā, administratīvā pārkāpuma protokolā fiksētajām ziņām, sūdzības iesniedzēja paskaidrojumiem un policijas darbinieku dienesta ziņojumiem – ir pierādīts fakts, ka sūdzības iesniedzējs 2010.gada 17.novembrī plkst.15.10 Rīgā vadīja transportlīdzekli pa Brīvības gatvi virzienā no Jaunciema gatves uz Juglas ielas pusē alkoholisko dzērienu ietekmē ar minimālo alkohola koncentrāciju izelpotajā gaisā 0,8372 promiles, līdz ar to sūdzības iesniedzējs izdarīja LAPK 149.¹⁵ panta otrajā daļā paredzēto administratīvo pārkāpumu.

Pirmās instances tiesa nav nepiekritusi sūdzības iesniedzēja viedoklim, ka tika pārkāptas viņa tiesības uz medicīnisko pārbaudi.

Noteikumu Nr.15 9.punkts noteic, ka transportlīdzekļa vadītāja paraksts uz darbinieka aizpildītā protokola apliecina, ka attiecīgais transportlīdzekļa vadītājs piekrīt veiktās pārbaudes rezultātiem.

Transportlīdzekļa vadītāja pārbaudes protokolā (noteikumu Nr.15 2.pielikums) skaidri un saprotami norādīts, ka, parakstot šo protokolu, transportlīdzekļa vadītājs piekrīt veiktās pārbaudes rezultātiem. No lietā esošā transportlīdzekļa vadītāja pārbaudes protokola (*lietas 43.lapa*) redzams, ka sūdzības iesniedzējs ir pašrocīgi ierakstījis savu vārdu un uzvārdu teikumā, kas veido konkrētu apgalvojumu: „Es, A M., piekrītu veiktās pārbaudes rezultātiem”, un ir parakstījies zem šī teksta.

Noteikumu Nr.15 14.punkts noteic, ka medicīnisko pārbaudi, pamatojoties uz darbinieka izsniegto nosūtījumu (3.pielikums), veic šādos gadījumos: 1) ja darbiniekam ir pamatotas aizdomas par transportlīdzekļa vadīšanu narkotisko vai citu apreibinošo vielu iespaidā; 2) saskaņā ar šo noteikumu 4. un 5.punktu.

Savukārt noteikumu Nr.15 4.punkts noteic, ja transportlīdzekļa vadītāja pārbaudi alkohola koncentrācijas noteikšanai izelpotajā gaisā nav iespējams veikt vai ja transportlīdzekļa vadītājs nepiekrit pārbaudes veikšanai vai tās rezultātiem, darbinieks izdara attiecīgu ierakstu transportlīdzekļa vadītāja pārbaudes protokolā un attiecīgo personu divu stundu laikā nogādā tuvākajā šo noteikumu 1.pielikumā minētajā ārstniecības iestādē medicīniskās pārbaudes veikšanai.

Pirmās instances tiesa norādījusi, ka tā kā izskatāmā gadījumā sūdzības iesniedzējs, parakstot transportlīdzekļa vadītāja pārbaudes protokolu, piekrījis veiktās pārbaudes rezultātiem, atzīstams, ka policijas darbiniekiem nebija pamata nogādāt A.M. ārstniecības iestādē medicīniskās pārbaudes veikšanai.

Par minēto tiesas spriedumu sūdzību iesniedzis A.M , kurā norāda, ka attiecībā uz vadītāja pārbaudes protokolu rodas maldinoša situācija – ir nepamatoti ierobežota vadītāja atticksnes paušanas iespēja uz pārbaudi, tiek radīts maldīgs iespaids, ka vadītāja vienīgā un obligātā iespēja ir tikai piekrist pārbaudes rezultātiem un pārbaude medicīnas iestādē ir iespējama ļoti ierobežotā skaitā gadījumu, lai gan īstenībā nepastāv nekādi ierobežojumi personai pieprasīt pārbaudi medicīnas iestādē, kā mērķis ir nodrošināt pēc iespējas precīzākus pārbaudes datus.

Nepamatots ir tiesas secinājums, ka sūdzības iesniedzējs ir piekritis alkometra pārbaudes rezultātiem un laicīgi nav vēlējies pārbaudi medicīniskajā iestādē.

Nepamatots ir pirmās instances tiesas secinājums, ka nedz sūdzības iesniedzējs, nedz viņa aizstāvis nav norādījis, ka policijas darbinieki būtu izskaidrojuši tiesības alkometra pārbaudē procesā. Par to tieši ir strīds, ka policisti nekādas tiesības neizskaidroja (neizskaidroja, kādā veidā sūdzības iesniedzējs var realizēt savas tiesības nepiekrist alkometra rezultātiem un kādas sekas iestājas, ja protokols tiek parakstīts), kā dēļ sūdzības iesniedzējs kļūdaini parakstījis protokolu.

Sūdzības iesniedzējs lūdz atcelt Administratīvās rajona tiesas 2013.gada 8.februāra spriedumu un izbeigt administratīvo lietu.

Izvērtējot apelācijas sūdzībā norādīto un ievērojot Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.²⁰ panta pirmās daļas nosacījumus, Krimināllietu tiesu kolēģija secina, ka apelācijas sūdzības iesniegšanas kārtība ir ievērota un saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.²¹ panta nosacījumiem apelācijas sūdzība apgabaltiesā ir izskatāma rakstveida procesā, bet pamats tiesai pēc savas iniciatīvas pieņemt lēmumu par sūdzības izskatīšanu tiesas sēdē nebija objektīvi konstatējams.

Motīvu daļa

Krimināllietu tiesu kolēģija atzīst, ka A.M apelācijas sūdzība ir pamatota un apmierināma, bet pirmās instances tiesas spriedums ir atceļams un lieta izbeidzama.

Ministru kabineta 2005.gada 11.janvāra noteikumu Nr.15 „Kārtība, kādā nosakāma alkohola koncentrācija asinīs un izelpotajā gaisā un konstatējams narkotisko vai citu apreibinošo vielu iespaids“ 4.punkts nosaka, ka, ja transportlīdzekļa vadītāja pārbaudi alkohola koncentrācijas noteikšanai izelpotajā gaisā nav iespējams veikt vai ja transportlīdzekļa vadītājs nepiekrit pārbaudes veikšanai vai tās rezultātiem, darbinieks izdara attiecīgu ierakstu transportlīdzekļa vadītāja pārbaudes protokolā un attiecīgo personu divu stundu laikā nogādā tuvākajā ārstniecības iestādē medicīniskās pārbaudes veikšanai.

Saskaņā ar Ceļu satiksmes likuma 43.⁵ panta pirmo daļu, lai konstatētu alkohola reibumu, Valsts policijas darbinieki (...) ir tiesīgi pārbaudīt transportlīdzekļa vadītāja izelpoto gaisu ar šim nolūkam paredzētu mēraparātu, kas atbilst Ministru kabineta noteiktajām prasībām, vai nogādāt transportlīdzekļa vadītāju medicīnas iestādē šādas pārbaudes veikšanai, ja ir pamatotas aizdomas, ka viņš ir alkohola reibumā, bet izelpotā gaisa pārbaudi nav iespējams veikt vai transportlīdzekļa vadītājs nepiekrit tās rezultātiem.

No minētajām tiesību normām izriet, ka transportlīdzekļa vadītājs medicīnas iestādē pārbaudes veikšanai tiek nogādāts tad, ja izelpotā gaisa pārbaudi nav iespējams veikt vai arī tad, ja transportlīdzekļa vadītājs nepiekrit izelpotā gaisa pārbaudes rezultātiem.

No lietā esošā transportlīdzekļa vadītāja pārbaudes protokola (lietas 43.lapa) izriet, ka A.M ir piekritis veikt mērījumus un ir piekritis mērījumu rezultātiem, tomēr 6 minūtes vēlāk, bet pirms tika sastādīts Protokols, A.M: policijas darbiniekiem rakstveidā sniedzis paskaidrojumu, kurā paudis iebildumus par noteiktā alkohola mērījuma atbilstību patiesajam un pieprasījis atkārtotu ekspertīzi medicīnas iestādē (lietas 41.lapa).

Ievērojot minēto, Krimināllietu tiesu kolēģija atzīst, ka neskatoties uz to, ka no transportlīdzekļa vadītāja pārbaudes protokola izriet, ka A.M parakstot šo protokolu, piekrīt veiktās pārbaudes rezultātiem, tomēr, nemot vērā A.M izteiktos iebildumus, tas nevar būt viennozīmīgi interpretēts, ka V.M ir piekritis mērījumu rezultātu precizitātei un atbilstībai patiesai alkohola koncentrācijai asinīs.

Krimināllietu tiesu kolēģija atzīst, ka savus iebildumus par veiktās pārbaudes rezultātiem A.M. ir izteicis ne tikai savā paskaidrojumā, bet arī turpmāk, kad nav parakstījis policijas darbinieka noformēto Protokolu, līdz ar to policijas darbiniekiem bija pienākums novērst visas saprātīgās šaubas par veikto mērījumu precizitāti, nogādājot A.M. medicīnas iestādē ekspertīzes veikšanai.

Turklāt, ir ņemams vērā, ka LAPK 149.¹⁵panta otrā daļa paredz atbildību par alkohola koncentrācijas pārsniegšanu asinīs, līdz ar to, A.M. lūgums par pārbaudes veikšanu medicīnas iestādē bija pamatots un policijas darbiniekiem nebija likumīga pamata šāda lūguma ignorēšanai un atstāšanai bez ievērības.

Kā secinājusi Administratīvā apgabaltiesa, precīzāki ir mērījumi, kuri par pamatu alkohola koncentrācijai asinīs noteikšanai izmanto asinis, nevis citas bioloģiskās vides (gaisa izelpa, urīns). Ņemot vērā, ka asins analīžu ieguve un apstrāde ir ievērojami komplikētāka, tad likumdevējs ir paredzējis, ka asins analīzi var aizstāt alkohola koncentrācijas pārbaude izelpojamā gaisā. Tomēr gadījumos, kad tiek izteikti iebildumi par iegūtajiem rezultātiem, ir jāveic medicīniskā pārbaude (*sk. Administratīvās apgabaltiesas 2011.gada 7.jūnija spriedumu lietā Nr.A42619009, 15.punktu*).

Medicīniskā pārbaude ir vienīgais likumā pieļautais veids, kas dod iespēju pie administratīvās atbildības saucamajai personai aizstāvēt savas tiesības izmeklēšanas procesā. Līdz ar to šādu tiesību ierobežošanai jābūt pamatotai (*sk. Administratīvās apgabaltiesas 2011.gada 7.jūnija spriedumu lietā Nr.A42619009, 15.punktu*).

Ņemot vērā minēto, Krimināllietu tiesu kolēģija atzīst, ka visas šaubas, kuras nav iespējams novērst, ir tulkojamas par labu personai, kas tiek saukta pie administratīvās atbildības.

Saskaņā ar LAPK 7.pantu lietvedība par administratīvajiem pārkāpumiem veicama, stingri ievērojot likumību un administratīvo sodu var uzlikt tikai uz likuma pamata un likumā noteiktajā kārtībā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.²¹pantu, 289.²²pantu, 289.¹²panta otrās daļas 2.punktu, Krimināllietu tiesu kolēģija

n o s p r i e d a

atceļt Administratīvās rajona tiesas 2013.gada 8.februāra spriedumu un Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes priekšnieka vietnieces 2011.gada 31.janvāra lēmumu Nr.479.

Atceļt 2010.gada 23.novembra Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes Satiksmes administratīvo pārkāpumu izskatīšanas biroja Administratīvās nodalas galvenā inspektora lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā Nr.050/PA823117 un lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā izbeigt.

Spriedums nav pārsūdzams un stājas spēkā tā sastādīšanas dienā.

Tiesnesis	(personiskais paraksts)	J.Stukāns
-----------	-------------------------	-----------

Tiesnese	(personiskais paraksts)	I.Amolīna
----------	-------------------------	-----------

Tiesnese	(personiskais paraksts)	I.Logina
----------	-------------------------	----------

NORAKSTS PAREIZS
Rīgas apgabaltiesas
Krimināllietu tiesu kolēģijas tiesnesis
Rīgā 2013.gada 21.maijā

J.Stukāns